

v z d r ž e v a n j e
p o k r o v o v
i n r e š e t k

گاز
industries

1) ODPIRANJE POKROVA / REŠETKE

Preden se lotimo odpiranja pokrova ali rešetke, poskusimo očistiti vse stike pokrova in okvirja. Očistimo tudi tečaj pokrova in odprtino za odpiranje. Pri čiščenju si lahko pomagamo z izvijačem, kovinsko špino ali pritiskom zraka. Očiščene reže med pokrovom in okvirjem bodo pomagale sprostiti napetosti v konstrukciji. Če menimo, da pokrov med odpiranjem noče popustiti, lahko po pokrovu pri robovih večkrat udarimo s plastično macolo, saj s tem sprostimo napetosti, ki lahko nastanejo zaradi temperaturnih razlik ali poškodb vozišča.

Za odpiranje pokrova ali rešetke uporabimo namenski Livarjev VZVOD (ali konusni kramp) ali KLEŠČE, odvisno od artikla oz. odprtin, namenjenih odpiranju. Pri odpiranju z vzvodom uporabimo tako silo, dokler ne zaslišimo zaklepa, ki je zaskočil.

POZOR, pokrovi so lahko težki od 25 do 60 kg. Dobro je, da sta pri odpiranju prisotna dva vzdrževalca. Pri odpiranju je obvezna uporaba zaščitnih rokavic. Pokrov odpremo tako, da sloni v tečaju ves čas dviganja do navpične lege, nato ga pazljivo dvignemo in odložimo na primerno mesto. Večino pokrovov je mogoče zapeti s krampom in od vleči stran od jaška. Samostojni pokrovi (npr. 604, 605 ipd.) imajo možnost, da obstanejo pod kotom 120°, prav tako jih je mogoče sneti s tečaja. Pokrovi z betonskim polnilom dosegajo težo do 100 kg in jih dvigujemo s škripcem na stojalu.

2) VZDRŽEVANJE VITALNIH DELOV

Že med samo vgradnjo kot tudi v fazi uporabe LTŽ pokrova, se v reži okvir-pokrov naberejo delci peska, asfalta, mulja in ostalih nečistoč. Delci lahko povzročijo: težje odpiranje, nepopolno zapiranje, poškodbo protihrupnega vložka in v skrajnih primerih deformacijo konstrukcije. Čiščenje rež naj se obvezno izvede pri sami vgradnji in pri vsakem odpiranju revizijskega jaška. Pri čiščenju reže pred odpiranjem si lahko pomagamo z vzvodom, izvijačem, kovinsko špino ali s pritiskom zraka. Očistimo tudi tečaj pokrova in odprtino za odpiranje.

Predele, kjer zaskočijo zaklepi, očistimo morebitnih nečistoč in betona, ki je lahko zastal v fazi obbetoniranja LTŽ kompleta. Pri čiščenju si pomagamo z zidarskim kladivom.

Čiščenje ležišč pokrova in okvirja naj bo temeljito. Pomagamo si lahko z vzvodom, izvijačem in žičnato krtačo. Odstranimo vse sprijete delce, tudi protikorozijsko zaščito, ki je odstopila. Le tako bomo lahko zagotovili popolno naleganje protihrupnega vložka. Protihrupni vložek je potrebno zamenjati, če opazimo poškodbe ali slabše naleganje.

3) ZAPIRANJE JAŠKA

Pri zapiranju jaška, potem ko smo očistili ležišče in tečaj tako okvirja kot pokrova, postopamo v obratnem zaporedju kot pri odpiranju. Pokrov nasadimo na tečaje in ga pazljivo spuščamo na način, da pokrov ves čas zapiranja ostane v tečajih. Pokrov pri spuščanju zadržujemo s krampom.

Pokrovi z zaklepi pred zaprtjem potrebujejo večjo silo, da zaklepi zaskočijo.

IZOGNITEV PADCU KVADRATNIH POKROVOV V JAŠEK

Kvadratni pokrovi lahko pri nepazljivem odpiranju padejo v jašek, če pride stranica pokrova v položaj diagonale okvirja. Temu se lahko izognemo, če pokrov odvlčemo vzporedno z okvirjem, in ne krožno, da se pokrov ne nagne v jašek; ali pa pokrov odpremo na način, da ves čas dviganja sloni v tečaju do navpične lege, nato ga pazljivo dvignemo in odložimo na primerno mesto. Pri odpiranju in zapiranju LTŽ pokrovov sta dobrodošla dva vzdrževalca.

4) POKROVI Z VIJAKOM

Pokrovi z vijakom so namenjeni za sistem jaškov s tesnjenjem kot ovira za vodo in mulj, pa tudi za mesta z gostim prometom. Vijak poleg zaklepa dodatno stisne pokrov na okvir. S tem omogočimo popolno naleganje pokrova na tesnilo iz gume EPDM, kar pomeni zatesnitev in enakomerno porazdelitev dinamičnih obremenitev na protihrupni vložek. Pokrov z vijakom ima znatno daljšo življenjsko dobo dušenja ropota.

VZDRŽEVANJE

Pri vsakem odpiranju jaška na vijak naneseemo grafitno mast (npr. »grafitni sprej«), da preprečimo uničenje navoja. Če se vijak zaradi nevdrževanja noče odvit, ga poskusimo sprostiti s plastičnim kladivom in vijak zamenjamo.

NE SPREGLEJTE

ODPIRANJE - ZAPIRANJE REŠETKE - POSEBNOSTI

Nekaterih rešetk (npr. 701 in 702/B) pri odpiranju iz varnostnih razlogov ni mogoče sneti s tečajev.

Rešetka pri odpiranju obstane pod kotom 120°. Ko želimo rešetko sneti z okvirja, en del vzvoda naslonimo na stranico rešetke (pri odprti rešetki pod kotom 45°), drugi del na stranico okvirja – čim bližje tečaju. Vzvod nato potisnemo na stranico rešetke, da se zaklep sprost, rešetko ob tem porinemo ven iz tečaja. Na enak način rešetko spravimo nazaj v tečaj.

Rešetke z zaklepi pred zaprtjem potrebujejo večjo silo, da zaklepi zaskočijo.

KOROZIJA POKROVA IN PROTIKOROZIJSKA ZAŠČITA

Ves Livarjev program litoželeznih pokrovov in rešetk ima protikorozijsko zaščito na vodni bazi, ki je nanešena z namakanjem v kadi. Opozoriti je treba, da je zaščita LTŽ namenjena zgolj za čas skladiščenja do predaje objekta v uporabo.

Sčasoma premaz na pokrovu odstopi, še posebej če se jašek nahaja na vozišču. Pokrov sčasoma dobi »patino«, značilno za vse litoželezne pokrove in rešetke, ki jih videmo v okolici objektov in na cestah.

SKLADIŠČENJE

Livarjev program litoželeznih pokrovov in rešetk je priporočeno skladiščiti v pokritem skladišču.

POŠKODOVANA KONSTRUKCIJA LTŽ

Do poškodb LTŽ pokrovov lahko pride zaradi različnih dejavnikov. Najpogostejše poškodbe nastanejo zaradi posedanja jaška ali neutrjenega terena okoli jaška. Pogosto se dogaja, da pride do popustitve konstrukcije venca AB. Ko se sistem jaška poškoduje, prihaja do točkovnih obremenitev, ki povzročijo poškodbe protihrupnih vložkov in sčasoma tudi samo konstrukcijo pokrova in okvirja. V takih primerih lahko pomagajo vijacheni pokrovi, npr. 604A (enkrat vijachen pokrov), za vozišča z gostim in težkim prometom pa priporočamo trikrat vijachen pokrov, primeren tudi za avtoceste, art. 607. Pokrovi vijacheni v okvir omogočajo enakomerno obremenitev protihrupnega vložka, kar znatno podaljša funkcionalnost pokrova.

Za celovito in trajno sanacijo jaška se priporoča zamenjava celotnega LTŽ okvirja, vbetoniranega v venec AB, skupaj z razbremenilnim obročem in utrditev terena v okolici jaška, glej [DETAJL_VGRADNJA-LTŽ.pdf](#).

LIVAR PROIZVODNJA IN OBDELAVA ULITKOV, D. D.

Ljubljanska cesta 43
1295 Ivančna Gorica

T +386 (0)1 786 99 00

F +386 (0)1 787 73 81

E info@livar.si

www.livar.si

POMEMBNO: Ob neupoštevanju priporočil za vzdrževanje LTŽ pokrovov in rešetk, Livar ne jamči za nastale poškodbe pri delu kot tudi ne za funkcionalnost ter trajnost vgrajenega Livarjevega programa litoželeznih pokrovov in rešetk.

Za pravilno vzdrževanje in rokovanje z LTŽ pokrovi se ob nejasnostih lahko obrnete na tehnično službo družbe Livar d.d..

Spletna povezava:

www.livar.si/program-za-nizke-gradnje